

Mantelzorg met flexibiliteit

Ursela van Dijk

In Nederland zijn er ruim 370.000 mensen die zorg ontvangen van iemand uit hun naaste omgeving, zo schat het Sociaal Cultureel Planbureau. En de komende jaren neemt dit aantal aanzienlijk toe. Gelukkig stijgt niet alleen dit aantal zorgvragers, maar ook het aantal zorgbieders. Per ontvanger van mantelzorg zal er een uitgebreider netwerk bestaan van mensen die zorg willen bieden. Allerlei doemscenario's lijken daarmee aan kracht in te boeten, maar is dat ook terecht? En zijn nu ook de zorgen voorbij omtrent mogelijke negatieve effecten van mantelzorg op de emancipatie?

Het gaat nog thuis met hulp van thuiszorg. Gelukkig woont één dochter op vijf minuten fietsen. De andere drie kinderen doen er een à twee uur over als ze langs willen komen.

De druk op mantelzorg neemt toe: niet alleen door de vergrijzing, maar bijvoorbeeld ook omdat familieleden vaak ver uit elkaar wonen en gezinnen kleiner zijn, waardoor de zorg over minder mensen te spreiden is. Tegelijkertijd zijn er ook ontwikkelingen gaande die het mantelzorgaanbod juist vergroten. Ten eerste groeit het aantal mensen dat meer dan lager onderwijs heeft genoten en het is onderzocht dat mensen met een hogere opleiding vaker informele zorg bieden. Ten tweede groeit het aantal mensen van 55 tot 64 jaar en veel van deze babyboomers bieden mantelzorg in hun omgeving. Het spook 'vergrijzing' lijkt met deze

laatste ontwikkeling ontmaskerd te zijn als een groep sociaal betrokken burgers onder een wit laken. In plaats van enkel de rol te spelen van zorgvrager, waar onze maatschappij zich angstig op instelt, zal deze groep mensen de komende jaren juist ook een grote rol spelen als zorgbieder. Een andere reden waarom de vergrijzing niet zo beangstigend hoeft te zijn, is de onjuistheid van de veronderstelling in allerlei plannings dat de ouder wordende generatie babyboomers als één statisch geheel enkel ouder wordt en meer zorg gaat vragen. Maar hoe cru het ook klinkt, deze groep dunt in heel rap tempo uit, zoals professor Geert Braam als een roepende in de woestijn terecht aangeeft.

Aandacht blijft nodig

Desalniettemin betekenen deze ontwikkelingen niet dat we als samenleving op onze lauweren kunnen gaan rusten en de mantelzorgers maar aan hun blijkbaar plezierige lot over moeten laten. Er zijn minstens drie impulsen vanuit de overheid te onderkennen die de druk op informele zorg hoog blijven houden. In de eerste plaats wordt er veel druk uitgeoefend op de eerder genoemde generatie babyboomers om zolang mogelijk aan het werk te blijven, waardoor zij minder tijd krijgen om voor hun naasten te zorgen. Hetzelfde geldt voor de categorie mensen in ons land die het leeuwendeel van de onbetaalde zorg op zich neemt: vrouwen worden gestimuleerd om (meer uren) te gaan werken.

De derde impuls is afkomstig van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Onder het mom van het bieden van zelfstandigheid en keuzevrijheid aan zorgbehoevenden worden tegelijkertijd bezuinigingen doorgevoerd. Zorg door dure professionals wordt ingeruild voor 'gratis' zorg uit de omgeving van de zorgvrager. Het aantal mensen dat graag mantelzorg zou willen maar niet daadwerkelijk ontvangt, zal hierdoor sterk stijgen. Een heel ander punt waarom aandacht voor mantelzorgers nodig is, is de belasting die driekwart van hen ervaart wegens het bieden van deze zorg. 13% voelt zich zelfs ernstig belast met in sommige gevallen conflicten op het werk, ziekte of overspannenheid tot gevolg. Het betreft dus geen geringe aantallen voor wie maatregelen nodig zijn om overbelasting te voorkomen. En hierbij dient opgemerkt te worden dat het in tweederde van alle gevallen van matig tot ernstig belaste mantelzorgers om vrouwen gaat.

V/M

En welke gevolgen heeft mantelzorg eigenlijk op emancipatie? In het algemeen nemen vrouwen vaker dan mannen de verantwoordelijkheid voor de zorg voor een naaste op zich. Mannen (met name oudere mannen) zorgen doorgaans vooral voor hun partner, terwijl vrouwen voor hun partner, kinderen, (schoon)ouders, familieleden, burens en andere mensen in hun kennissenkring zorgen. Maaik Dautzenberg geeft op basis van haar promotie-onderzoek weer, dat er voor elke zorgende zoon negen zorgende dochters geteld kunnen worden. Niet zelden wordt verwacht dat een vrouw voor haar schoonouders zorgt, terwijl haar man zelf nauwelijks tot geen steun aan hen biedt. En dat is echt niet alleen het geval bij allochtone Nederlanders. Vrouwen bieden daarbij niet alleen frequenter zorg, maar besteden er ook meer uren aan.

Ook het type hulp dat vrouwelijke en mannelijke mantelzorgers bieden verschilt. De mannelijke mantelzorgers helpen eerder in de tuin, met klussen of met het invullen van de belastingformulieren. Vrouwelijke mantelzorgers nemen vaak de dagelijks terugkerende hulp op zich en bieden bijvoorbeeld ondersteuning bij het wassen, aankleden en eten. Deze taken zijn veel dwingender van aard waardoor deze vrouwelijke mantelzorgers minder in staat zijn hun eigen tijd in te delen.

Noch vanuit de Wmo noch vanuit ander overheidsbeleid worden impulsen gegeven om deze rolverdeling te doorbreken. Aangezien het reservoir van zorg die door vrouwen geboden kan worden niet onuitputtelijk is, kan dit gebrek aan seksespecifieke beleidsimpulsen op korte termijn al leiden tot een tekort aan menskracht.

Via de Wmo doet de overheid enkel

een oproep om méér te zorgen. En het is de verwachting dat mannen veel minder gehoor zullen geven aan deze oproep dan vrouwen. De emancipatie-effectrapportage *Een EER voor de Wmo* geeft hiervoor uiteenlopende verklaringen. In de huidige situatie werken vrouwen vaker niet of minder dan mannen, waardoor zij geacht worden tijd te hebben om te zorgen voor mensen in hun omgeving. Bijkomende redenen voor het grotere aandeel van vrouwen in de informele zorg is dat mannen gemiddeld nog steeds meer verdienen dan vrouwen - door onder andere het soort werk en de ongelijke beloningsstructuur - waardoor binnen een gezin vaker wordt besloten dat de vrouw arbeidsuren inlevert om de nodige zorg te kunnen bieden. Tevens geldt dat mannen minder vaak een centrale positie innemen in sociale netwerken, waardoor zij ook minder vaak rechtstreeks gevraagd worden om

Definities en cijfers

Informele zorg is zorg die onbetaald en vrijwillig geboden wordt aan iemand met een hulpbehoefte.

Er kunnen hierbij twee typen zorgbieders onderscheiden worden:

- mensen die als vrijwilliger zorg bieden zoals bij de vrijwillige thuiszorg en buddyzorg en
- mantelzorgers die de zorg voor iemand in hun naaste omgeving op zich hebben genomen.

In dit artikel ligt de nadruk op de laatste categorie aangezien mantelzorg door het verplichtende karakter van grote invloed kan zijn op de keuzevrijheid van de zorgbieder.

Statistische gegevens over het aantal mantelzorgers in ons land variëren aanzienlijk. Het Sociaal Cultureel Planbureau heeft in 2003 overzichtelijke gegevens hierover gepubliceerd. In de meest ruime definitie gaat het SCP uit van 3,7 miljoen mantelzorgers. Het gaat dan om alle mensen vanaf 18 jaar die zorgen voor familieleden of goede bekenden die ondersteuning nodig hebben vanwege

gezondheidsproblemen. In de meest smalle definitie gaat het om 750.000 mantelzorgers. Deze definitie betreft alleen mensen die langer dan drie maanden en meer dan acht uur per week voor een ander zorgen. Tussen deze twee extreme definities in zijn uiteraard allerlei variaties mogelijk. Vanzelfsprekend zijn er ook variaties mogelijk bij gegevens over overbelasting van mantelzorgers. In 2005 heeft het SCP berekend dat ruim driekwart van de 3,7 miljoen mantelzorgers zich belast voelt door die mantelzorg, zoals in onderstaand overzicht is weergegeven.

Wat de toekomst betreft, stijgt zowel het aantal ontvangers als aanbieders

van mantelzorg. Het SCP schat in haar *Toekomstverkenning Informele Zorg* dat het huidige aantal zorgontvangers met 3% stijgt van 370.000 naar ruim 380.000 in het jaar 2020. Het aantal zorgbieders stijgt zelfs met 12% van 1,4 naar 1,6 miljoen. Dit lijkt gunstig, maar beide berekeningen zijn gebaseerd op het aantal mensen dat in de huidige situatie mantelzorg ontvangt. Het aantal mensen dat in de huidige situatie geen zorg ontvangt, maar deze wel zou willen, zal echter ook stijgen. Bovendien zal de trend om meer mantelzorg vanuit de omgeving te verwachten een belangrijke rol spelen. Het aantal mantelzorgvragers zal daardoor sterker toenemen dan het aanbod.

Mate van belasting	%
Niet belast	23,6
Licht belast, voortdurend plichtsgevoel	35,7
Matig belast, problemen met combineren van taken	27,5
Ernstig belast, te veel verplichtingen	13,2

Bron: SCP 2005

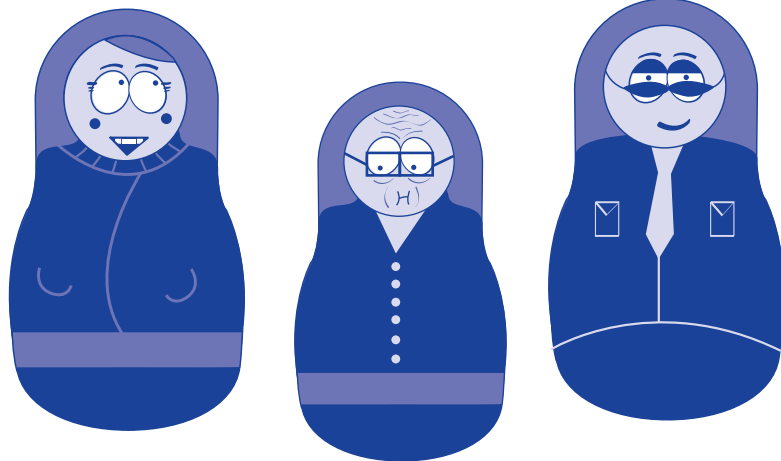
zorg te bieden. Tenslotte wordt vanuit de omgeving simpelweg minder snel verwacht dat mannen zorgtaken op zich nemen, met name als het gaat om huishoudelijke activiteiten en intieme verzorging.

Dezelfde EER geeft aan dat de Wmo met de oproep tot meer zorgen de volgende consequenties heeft voor de emancipatie: de verdeling arbeid en zorg zal nog ongelijker worden en het percentage vrouwen dat participeert in arbeid en dat economisch zelfstandig is, zal achterblijven bij de kabinetsdoelstellingen. Vooral voor degenen met een substantiële baan wordt de combinatie van arbeid met zorg moeilijk. Ofschoon vrouwen de laatste tijd meer zijn gaan werken, zijn zij namelijk niet minder gaan zorgen. Kortom, de nadruk op informele zorg vanuit de Wmo brengt vrouwen weinig goeds op emancipatiegebied.

Sandwiches en spitsuren

Een specifieke categorie voornamelijk bestaand uit vrouwen die in dit kader extra aandacht behoeft, wordt gevormd door de zogeheten 'sandwich-generatie'. Deze vrouwen bieden zorg aan zowel hun (klein)kinderen als aan hun (schoon)ouders. Dautzenberg heeft geconcludeerd dat het slechts om een kleine groep van 1,5% van de vrouwen gaat; toch nog altijd 15.000 vrouwen. Zij concludeert daarom dat er geen sprake is van een hele generatie die zich ingeklemd voelt. Dautzenberg hanteert echter als criteria dat deze vrouwen minstens vier dagen per week werken, thuiswonende kinderen hebben en minstens wekelijks voor hun (schoon)ouders zorgen. Als vrouwen met kleinere deeltijdbanen of zonder betaald werk ook meegeteld worden, is de groep die zich gesandwichd voelt natuurlijk veel groter. E-Quality, kenniscentrum voor emancipatie, gezin en diversiteit, geeft aan

“Vervolgens heb ik het CIZ gebeld, want het is mijn ervaring dat zeurende mensen meer gedaan krijgen, zeker bij dit soort bureaucratische clubs. En dat klopt want nog geen half uur later werd ik teruggebeld om een afspraak te maken!”*

dat bijna de helft van de mantelzorgers een gezin met kinderen heeft en dat het merendeel van deze zorgers bestaat uit vrouwen vanaf 50 jaar die voor hun (schoon)ouders zorgen. Zij hebben te maken met de zogeheten 'verlengde spitsuurfase': de zorg voor de kinderen loopt over in de zorg voor de (schoon)ouders. Hierdoor ontstaat een langere zorgperiode waarin deze vrouwen niet (volledig) deelnemen aan het arbeidsproces. En dit brengt ook met zich mee dat vrouwen voornamelijk mantelzorg bieden in de fase dat hun mannelijke leeftijdsgenoten zich op hun carrière richten, namelijk tussen de 35 en 65 jaar. Niet zelden staan zij aan de vooravond van hun eigen oude dag met lege handen zonder arbeidsverleden en toereikend pensioen. Zij kunnen maar het beste hopen op een welwillend netwerk, wanneer zij zelf hulpbehoevend worden. En vlak hierbij vooral de groeiende groep alleenstaanden niet uit. Voor hen kan een dergelijke situatie erg bedreigend zijn.

De combinatie mantelzorg en arbeid

Het Expertisecentrum Mantelzorg benoemt in de publicatie *Mantelzorg en arbeid* een onderzoek waaruit blijkt dat ongeveer 12% van de werkende

bevolking tussen 25 en 65 jaar zorgt voor een naaste. In absolute aantallen gaat het om 1,5 miljoen mensen. Met het stijgende aantal vrouwen dat gaat werken, zal het aantal werkende mantelzorgers stijgen.

Dat de roep vanuit de overheid om een grotere arbeidsparticipatie haaks staat op de roep van dezelfde overheid om meer informele zorg vanuit de omgeving, is een probleem dat mensen blijkbaar in de privésfeer moeten oplossen. Zo heeft het SCP berekend dat bijna een vijfde van de mantelzorgers in de leeftijd tot 65 jaar die 'langer dan drie maanden' of 'meer dan acht uur per week' voor iemand zorgen, hierdoor nadelige gevolgen ondervindt omtrent werk. Bijna een derde van hen is niet in staat om te werken en tweederde werkt minder, is gestopt met werken of heeft extra werk niet aangenomen vanwege de zorg.

Nu is het niet zo dat alle mantelzorgers negatieve gevolgen ervaren vanwege de combinatie, of dat al deze mensen het als een onmogelijke opgave beschouwen om te zorgen en te werken. Voor een groot deel van hen biedt het werk behalve een inkomen ook afleiding, een uitlaatklep, een kans tot zelfontplooiing en, zeker niet onbelangrijk, een compensatie voor de verschraling van privécontacten. Na een inspirerende werkdag komt iemand weer met een opgeladen gevoel thuis. En aan de andere kant biedt de mantelzorg mensen ook veel voldoening. Om een positieve en

voor alle partijen profijtelijke situatie mogelijk te maken en te houden, zijn onderstaande aandachtspunten van belang.

1 Ondersteuning bieden aan mantelzorgers

In het kader van de Wmo bekijken gemeenten en andere partijen op welke manieren mantelzorgers binnen hun grenzen en in de regio het best ondersteund kunnen worden. Er worden steunpunten opgericht danwel aangepast om mantelzorgers praktische informatie, ondersteuning, respijtzorg en lotgenotencontact te bieden. Dit alles vanuit het sociale oogpunt om overbelasting bij mantelzorgers te voorkomen en vanuit het economische oogpunt om zorg betaalbaar te houden.

2 Alle mannen aan de zorg & alle vrouwen aan het werk

Een EER voor de Wmo komt met het volgende advies rond de combinatie van arbeid en zorg: een consequente inzet op een verhoging van de deelname van vrouwen aan het arbeidsproces zal de professionele zorg op peil houden, de kosten van de vergrijzing betaalbaar houden en daarmee fungeren als beleidsalternatief voor het grote Wmo-beroep op de 'civil society'. Als meer vrouwen een (grotere) baan hebben, worden er vanzelfsprekend ook meer premies betaald waaruit meer professionele zorg kan worden bekostigd. Wanneer deze vrouwen dan ook nog eens in de zorg gaan werken, is het daar bestaande tekort aan personeel gelijk opgelost. Er valt dan nog winst te behalen met een betere beloning voor banen in de zogeheten 'vrouwelijke sector', zodat meer vrouwen economisch zelfstandig kunnen zijn. Een positief neveneffect dat de EER hierover ook aan de orde stelt, is dat bij vrouwen met een volledige of substantiële baan mantelzorg minder afdwingbaar is door de indicatiestelling. Tegelijkertijd dienen werkgevers, gemeenten en andere partijen meer inzet te plegen om mannen te betrekken bij het bieden van mantelzorg.

"Ik heb enorm genoten van de vakantie. Alleen bij deze rolstoelen in Granada maakte ik me zorgen of het wel goed zou gaan met papa."*

Gemeenten kunnen bijvoorbeeld product- en subsidieafspraken maken met steunpunten en welzijnsinstellingen over inzet en prestaties om mannen meer bij deze zorg te betrekken. Ook kunnen ze veelbelovende initiatieven stimuleren. Want, zo staat in de Opzij van afgelopen mei: "Misschien willen mannen wel -net als vrouwen- meer balans in hun leven. Misschien zouden ze dan net zo tevreden zijn als vrouwen. En misschien weten ze dat niet, of durven ze daar niet voor te kiezen, omdat de druk op mannen om carrière te maken en de kost te verdienen net zo groot is als de druk op vrouwen om zorgzaam te zijn." Mannen kunnen evenals vrouwen wat men tegenwoordig noemt 'meervoudige ambities' hebben.

3 AWBZ rechtmatig inzetten

Een heel ander geluid met betrekking tot de combinatie van mantelzorg en arbeid komt van Kirsten Emous, wetenschapsjournaliste en auteur van het boek *De loden mantel*. Zij pleit ervoor dat de AWBZ weer ingezet gaat worden waar die voor bedoeld is, namelijk voor het bekostigen van onverzekerbare zorg. Mensen hebben daar immers niet voor niets jarenlang premies voor betaald. Er moet dus niet ingezet worden op een groter aandeel van mannen in de informele

zorg, want dat brengt het gevaar met zich mee dat onterecht het idee wordt bevestigd dat zorg voornamelijk geboden moet worden door mensen uit de omgeving.

Om de AWBZ rechtmatig in te kunnen zetten, is het allereerst nodig inzichtelijk te maken waar alle beschikbare middelen momenteel aan besteed worden. Uit contacten van Emous met de Rekenkamer is gebleken dat deze niet bevoegd is om de rechtmatigheid van de AWBZ-bestedingen te controleren. Deze controle vindt Emous echter hoogst noodzakelijk. Zodra wel bekend is hoeveel uitgegeven wordt aan de verschillende posten, zal namelijk duidelijk worden dat erg veel middelen besteed worden aan welzijnszaken. Bovendien zal er meer inzicht komen in de kosten voor het instandhouden van de bureaucratie. Volgens haar schatting komen die neer op veertig procent. Emous kan zich daarom voorstellen dat er voldoende AWBZ-middelen beschikbaar zijn, wanneer deze daadwerkelijk alleen besteed worden aan onverzekerbare zorg, vooral ook omdat een deel van de zorg is overgeheveld naar de Wmo. De discussie over economische zelfstandigheid kan dan nog steeds gevoerd worden, maar zonder de oneigenlijke koppeling aan het bieden van zorg. Arbeid en zorg

“Sorry zusje, dat ik zo mat deed aan de telefoon. Ik ben er momenteel helemaal doorheen, ik heb hoofdpijn en heb het de komende tijd gewoon hartstikke druk, ook tijdens de kerstvakantie moeten er dingen gebeuren. Kortom, ik ben even niet op mijn leukst.”*

moeten namelijk niet als twee tegenpolen tegen elkaar worden afgezet, in de stereotypen van de carrièrebitch versus het moeke met de kopjes thee en de zelfgebakken koekjes. De meeste vrouwen en ook de meeste mannen verenigen beide kanten in zich. De overheid hoeft mensen dan ook niet te verplichten tot zorgen, want dat doen mensen wel uit eigen beweging, zo meent Emous. De overheid heeft zelf wel de plicht om voldoende en betaalbare professionele zorg aan te bieden.

4 Grenzen bewaken

Zoals eerder beschreven trekken vrouwen vaker de zorgmantel aan dan mannen. Het is dan ook logisch dat de categorie overbelaste mantelzorgers voor een groter deel uit vrouwen bestaat. Maar het verschil in overbelasting wordt ook veroorzaakt door het type hulp dat vrouwen en mannen bieden. Vrouwen bieden vaker intieme hulp, zowel lichamelijk als emotioneel, die geestelijk meer van de zorgbieder vergt. Voor sommige zorgvragers is dit bij uitstek ook zorg die ze niet van een vreemde willen ontvangen, zodat het bieden van deze zorg neerkomt op de schouders van één persoon. Het hieruit voortvloeiende continu oproepbaar zijn voor zorgtaken vormt een zeer belangrijke oorzaak voor overbelasting. Dit geldt vooral ook voor vrouwen van Marokkaanse en Turkse afkomst die veel mantelzorg bieden aan een naaste die uit schaamte voor een ziekte of handicap geen professionele zorg wil inschakelen.

Ook de combinatie van werken, zorgen, mantelzorgen en het leveren van

een bijdrage aan de maatschappij veroorzaakt een vierending die zowel bij vrouwen als bij mannen tot overbelasting kan leiden. Top-down beleid opstellen om dergelijke situaties te voorkomen is vrijwel niet mogelijk. Maar het is wel belangrijk om betrokken partijen alert te maken en te houden op het zoveel mogelijk voorkomen daarvan. Zowel de mantelzorgers zelf als hun omgeving - waaronder het CIZ - spelen hier een rol in.

Flexibiliteit als basisvoorwaarde

Welke combinatie van bovengenoemde vier oplossingsrichtingen uiteindelijk ook gekozen wordt, het is in elk geval belangrijk om een goede verdeling tussen arbeid en mantelzorg voor beide seksen mogelijk te maken. En volgens het Expertisecentrum Mantelzorg, Dautzenberg, de landelijke vereniging voor mantelzorgers en vrijwilligerszorg Mezzo en allerlei andere partijen hebben werkende mantelzorgers vooral belang bij flexibiliteit. Dit geldt voor hun sociale, maar des te sterker voor hun professionele omgeving. Mantelzorgers hebben er onder meer behoefte aan dat hun werkgevers ruimte bieden om hun werktijd (tijdelijk) flexibel in te vullen, met aandacht voor verlofmogelijkheden en het recht op parttime werken.

Bovendien hebben mantelzorgers er, om hun betaalde werk en de zorg vol te kunnen houden, belang bij dat ‘hun’ zorgvrager met enige regelmaat terecht kan bij een dagopvang. Ook is respijtzorg door een professional of vrijwilliger noodzakelijk om (tijdelijk) de zorg over te nemen wan-

neer de mantelzorger hier zelf niet toe in staat is. Tevens zijn ruimere openingstijden gewenst en mogelijkheden om professionele partners in de zorg buiten kantooruren te kunnen bereiken. Tenslotte kan ook de overheid enige flexibiliteit bieden door het Persoonsgebonden Budget op een deugdelijke manier te behouden en mantelzorgers te ontheffen van een sollicitatieplicht.

Kortom, flexibiliteit voert de boventoon. Het is een taak van de overheid om bovengenoemde maatregelen door te voeren of aan te moedigen bij zorgaanbieders en werkgevers. En als één van de grootste werkgevers in ons land kan zij zelf het goede voorbeeld geven met een mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid. ■

Ursela van Dijk is de adviseur Informele Zorg in de provincie Gelderland en is werkzaam bij Enzovoort.

Literatuur

- Alice de Boer (red.), *Toekomstverkenning Informele zorg*. Den Haag (SCP) 2007.
- Alice de Boer (et al.), *Mantelzorg in getallen*. Den Haag (SCP) 2003.
- Kirsten Emous, *De loden mantel. Zorg en verzorging in Nederland*. Amsterdam (Mets & Schilt) 2005.
- E-Quality, *Factsheet - Een verdubbeling in belasting. De combinatie van mantelzorg en werk*. Den Haag 2004.
- Els Messelis en Maaïke Dautzenberg, ‘Geprangd of genieten?’. In: *Antenne*, juni 2005, pp. 53-57.
- Jaco van Lambalgen (et al.), ‘Dossier De deeltijdvrouw’. In: *Opzij*, mei 2008, pp. 15-26.
- Marjolein Morée en Geraldine Visser, *Mantelzorg en arbeid. Facts en trends. Factsheet*. Utrecht (EIZ - Vilans en Movisie) 2007.
- Marjolein Morée, *Een EER voor de Wmo. Emancipatie-effectrapportage inzake de Wet maatschappelijke ondersteuning*. Utrecht (EIZ/NIZW) 2005.
- Joost Timmermans (et al.), *De mantelval. Over dreigende overbelasting van de mantelzorger*. Den Haag (SCP) 2005.

* Citaten afkomstig van kinderen die per e-mail onderling overleg plegen over de zorg voor hun ouders.

“Ien, zou jij eens willen kijken of je info kunt vinden over hoe die betaling in particuliere huizen geregeld is? En zijn jullie het eens met deze taakverdeling?”*